

Výnosem letošního dění v sokolích budkách Skupiny ČEZ je šestnáct mláďat

8.6.2023 - Ota Schnepf | Skupina ČEZ

„Oproti loňským rekordním 33 mláďatům je jich letos polovina. I tak jsem ovšem spokojen. Ostatně už jsme podobné „hubené“ roky v minulosti měli. Sokoli jsou dlouhověcí a na podobné neúspěchy jsou od přírody vybaveni. Takže to snad doženou v příštích letech,“ uvedl na úvod ornitolog Václav Beran, jinak také zoolog a kurátor sbírky Muzea města Ústí nad Labem a výzkumný pracovník ALKA Wildlife, o. p. s. **„Sice nám jeden pár úplně zmizel, na druhou stranu ale máme konečně první dvě sokolí slečny v Elektrárně Dětmarovice. Svým zahnížděním tam vytvořili sokoli i nový rekord coby nejvýchodnější pár v rámci Skupiny ČEZ a na průmyslové stavbě v ČR vůbec. Mám z toho velikou radost. Mláďata jsem sice okroužkoval, ale na neoznačenou samici jsem si tentokrát netroufnul. Byla dost naježená a ostrá.“**

Na severu Čech ornitologa nejvíce potěšily páry z komínů v bývalé výtopně ČEZ Teplárenské v Probošově a Teplárně Trmice. V obou případech se zde vyklubala čtyřčata – dvě samice a dva samci v Probošově a tři samice a jeden samec v Trmicích. V elektrárnách Tušimice a Ledvice mají sokolí páry po dvou mláďatech, vždy kluka a holku. V Tušimicích se mu dokonce po utržení několika ran zobákem i pařáty podařilo neoznačenou dospělou samici okroužkovat. *„Ale Elektrárna Pruněřov je pro mne velikou záhadou. Dosud se tam sokolům dařilo a nevyštval je ani raroh velký, jehož samice před časem jednu z budek dlouho okupovala. Letos jsou ovšem v obou budkách poštolky. Jenže v dubnu to tam vypadalo, že už sokolí samice sedí na vejcích. Vážně nevím, co se tam mohlo přihodit. To samé se týká chladicí věže Paroplynového cyklu Počerady. Pár tam sice zůstal a při výstupu na mne varovně pokřikoval, ale budka byla prázdná. Jen drobné kousky skořápek vajec, nic víc.“*

Ve středních Čechách se tentokrát nezadařilo ani sokolímu páru v areálu společnosti Energotrans v Třeboradicích, který byl proslulý svými několikrát za sebou opakovanými čtyřčaty. Původní samec z páru zřejmě uhynul a nyní se tam drží samec s vysílačkou, který se narodil v roce 2021 v Motole. Nového ještě nezkušeného partnera tak musí nejdříve samice naučit jak na to, aby příští rok byla v budce snůška vajec a poté i vylíhlá mláďata. *„Podobný případ nastal i v Jaderné elektrárně Dukovany. Tam pro změnu zmizela samice, zřejmě se nevrátila z lovu, když za ni zahříval samec čtyři vajíčka. Snažil se o to i v dalších dnech, ale protože se musel sám vydat za potravou, nezvládl to. Dnes už je s novou samicí, ale ta je mladá a ještě nezkušená a navíc na další zahníždění je už stejně pozdě,“* dodává ornitolog.

Sečteno a podrženo, letos se na výškových stavbách Skupiny ČEZ v severních Čechách proklubalo na svět 12 sokolích mláďat. Dalšími do celkového počtu 16 jsou jediná středočeská samička z ochozu komína Teplárny Energotrans (dříve Elektrárna Mělník), jejíž matku ornitolog okroužkoval, vůbec první dva slezší sokolíci z Dětmarovic a jedna „holka“ z Jaderné elektrárny Temelín. *„Celková bilance je i přes letošní výkyv ovšem úctyhodná, neboť od roku 2011 se do světa rozletělo ze staveb ČEZ již 147 sokolích mláďat a letos k nim přibude 16 dalších,“* uzavírá Václav Beran.

Skupina ČEZ patří mezi průkopníky ochrany sokola stěhovavého v průmyslových lokalitách. Energetická společnost byla vůbec první v České republice, kdo začal s ornitologi spolupracovat na umístění hliníkových sokolích budek na výškových elektrárenských či teplárenských stavbách. Stalo se tak v roce 2011, kdy byla první budka umístěna na ochozu chladicí věže v Elektrárně Tušimice. Ornitologové z Alka Wildlife mají přitom podporu vedení společnosti od samého začátku projektu, který se během dvanácti let dostal z pokusné fáze až na úroveň jakési stabilní „sokolí farmy“. Výroba

a instalace budek přitom probíhá v režii ČEZ. Ornitologům je rovněž umožněn vstup do provozů za účelem monitoringu sokola stěhovavého, včetně umístění fotopastí a kroužkování narozených mláďat. Podle Jana Kaliny, ředitele Divize obnovitelná a klasická energetika, jsou v době zahnízdění utlumeny i veškeré aktivity spojené s výškovými stavbami s budkami. Výjimka by pouze nastala v případě, kdyby byly nějakým způsobem ohroženy bezpečnost a zdraví zaměstnanců či vlastní provoz elektrárny. Na případný nákup fotopastí, speciální optiky, horolezeckého vybavení a podobně jim pak přispívá Nadace ČEZ v rámci grantu Podpora regionů. V období let 2015 - 2022 se jednalo o celkem 1 563 000 korun.

<https://www.cez.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/vynosem-letosniho-deni-v-sokolich-budkach-skupiny-cez-je-sestnact-mladat-177907>